

رابطه‌ی بین ویژگی‌های محیطی با نشانه‌های اختلال بیش‌فعالی-نقص- توجه کودکان در مراکز آموزشی

مریم موسی‌زاده^{۱*}، ژاله صابر نژاد^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲- استادیار گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، تهران، ایران.

چکیده

اختلال بیش‌فعالی، اختلال عصبی - رشدی است که با سه ویژگی اصلی ، بیش‌فعالی، نارسایی توجه و تکانش‌گری توصیف می‌شود و بر ۳ تا ۷ درصد از کودکان اثر می‌گذارد . اختلال بیش‌فعالی برای بسیاری از دانش‌آموزان مشکلات قابل توجهی را بر عملکرد تحصیلی، شناختی، اجتماعی و سپس در بزرگسالی بر عملکرد شغلی و خانوادگی آنها ایجاد می‌کند. این اختلال روند رشد دوران کودکی را با مشکل رو به رو می‌کند که در صورت عدم درمان، آمادگی کودک را برای پذیرش آسیب‌های روانی و اجتماعی ، در سنین بزرگسالی افزایش می‌دهد. از این رو، توجه به نیازهای ویژه این کودکان در مراکز آموزشی از اهمیتی ویژه برخوردار است. هدف این مقاله بررسی اثرات معماری بر رفتار این گروه از جامعه می‌باشد، به عبارت دیگر به بررسی بهبود زندگی کودکان مبتلا به اختلال نارسایی توجه-بیش‌فعال از طریق معماری می‌پردازد. در مطالعه حاضر با استفاده از روش تحقیق کیفی ، زمینه‌های روانشناسی محیط و ویژگی‌های محیطی مؤثر بر میزان بیش‌فعالی کودکان در مراکز آموزشی مطالعه شده است . بدین منظور محتوای کیفی منابع و نظریات پژوهشگران مطرح در این زمینه، در جهت رسیدن به تفسیر و یافتن چهارچوبی برای ارزیابی ویژگی‌های محیطی مؤثر بر این اختلال در کودکان، مورد بررسی قرار گرفت . در نهایت نتایج مطالعات نشان داد مولفه‌هایی همچون: نور، صوت، فضای سبز و مساحت فضا در کاهش بیش‌فعالی و افزایش تمرکز این دانش‌آموزان اهمیت بسزایی دارد.

واژه‌های کلیدی: کودکان بیش‌فعال، نقص توجه، روانشناسی محیط، مراکز آموزشی.